

Tett liggeareal til økologisk sau

Praktiske fjøsløsninger:

Eksempel 6 – Fjøs i Rogaland til 52 økologiske vinterfôra sau

NORSØK FAGINFO | NR 11/2017, ISBN: 978-81-8102-052-7

Norsk senter for økologisk landbruk

Kristin Sørheim & Rosann Johansen, NORSØK

kristin.sorheim@norsok.no & rosann.johansen@norsok.no

NORSØK har i samarbeid med Norsk Landbruksrådgivning, Debio og Norsk sau og geit gjennomført et prosjekt for å komme med praktiske løsninger til hva man kan gjøre for å tilfredsstille kravet om tett liggeareal på minst 0,75 m² av minimumsarealkravet på 1,5 m² per vinterfôra sau og 0,18 m² av minimumsarealkravet på 0,35 m² per lam (frem til beiteslipp) i økologisk produksjon.

Dette temaarket tar for seg eksempel 1 av totalt 6 eksempler med egne temaark.

Beskrivelse av dagens løsning

Dette eksemplet viser et sauefjøs bygd på 1970-tallet, oppå et gjødsellager. Drifta på gården er økologisk melkeproduksjon, kjøttproduksjon på storfe-kastrater, samt økologisk saueproduksjon. Det er per i dag 52 vinterfôra sau av rasen norsk kvit sau, og ikke planer om utvidelse av saueholdet. Fjøset har en tradisjonell løsning med tålbrett, fire langsgående binger og trespaltegolv med gjødselskrappe under. Innredningen er av tre. Sauene fôres med silofôr og litt kraftfôr. Eieren har planlagt å rive innredningen og bygge ny, på samme areal. Han ønsker å finne en best mulig løsning som gir god dyrevelferd, gode muligheter for fleksibilitet til inndeling i grupper og god logistikk i forbindelse med lamming.

Bilde 1 og 2: Dagens løsning. Foto: Joacim Laurendz.

Forslag til løsning

Her foreslås en løsning med ett førbrett midt i fjøset, deretter en seksjon med liggepalle, så hullspaltegolv over gjødselskrape, deretter en ny seksjon med liggepaller (ca. 0,85 m brede) og ytterst en kombinert drivgang/lammegjemme/førbrett ved behov under lamming. Fjøset kan bygges på i lengden på samme måte om en ønsker utvidelse. Føret kan trilles inn som i dag, eller kjøres inn fra motsatt side (rett utenfra). Det foreslås 2 eller 3 faste grunder oppå liggepallene, og grunder som kan åpnes i forlengelsen av disse og over spaltearealet. Liggepallen starter i samme høyde som ristene, og stiger med 8-10 % til bakkant.

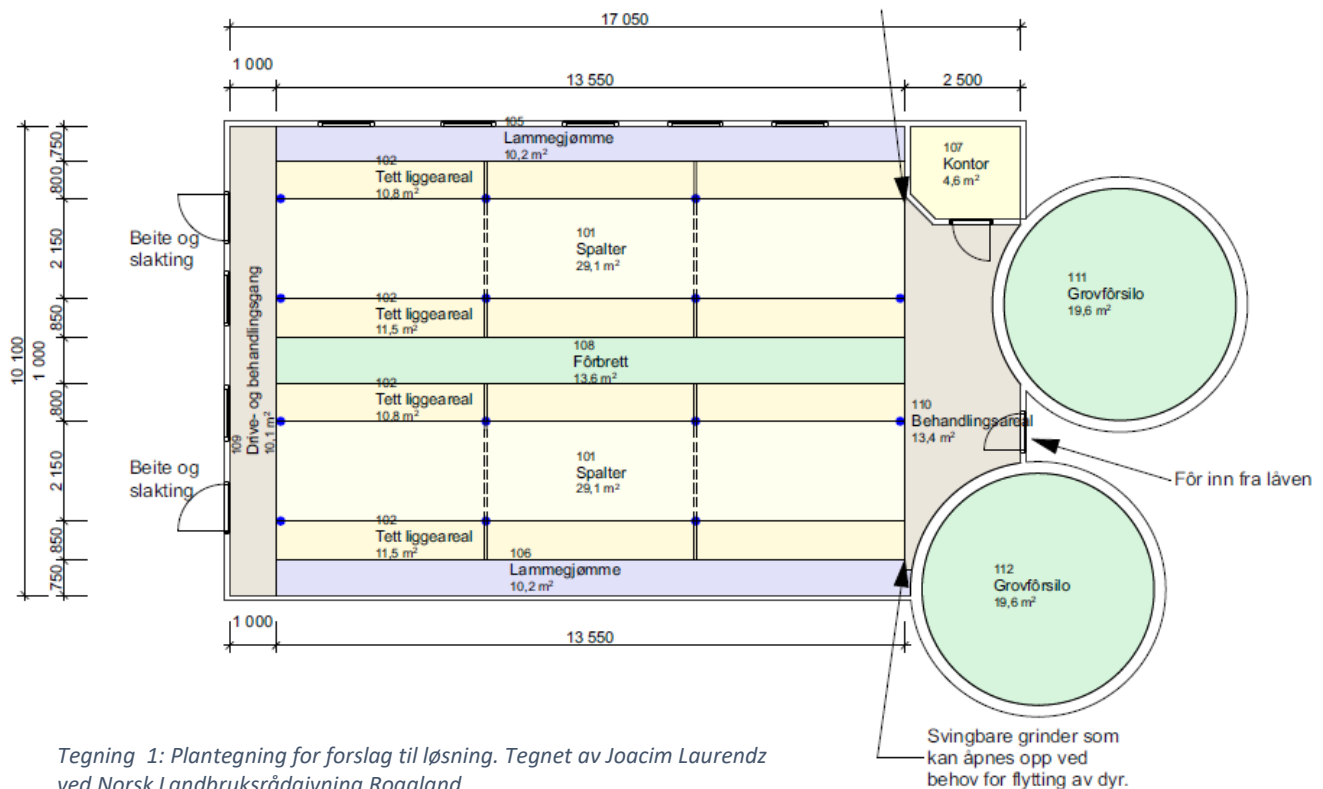
Drivgangen langs veggen er flat, på samme nivå som toppen av liggepallen. Føbrettet bygges 10-15 cm høyere enn toppen på liggepallen. For å få et enkelt renhold av drivgangen foreslår vi å legge inn to eller tre sluk i golvet som føres ned i gjødsellageret. På den måten kan en vaske drivgangen med vann, uten at for mye vann renner ned på liggepallen.

Det foreslås at det legges til rette for lammingsbinger i den ene storbingen, med tilpassede bingeskiller som er enkle å sette opp og ta ned. En får plass til 24 lammingsbinger i en storbinge, dvs. til nesten halve besetningen. Krav til økt areal etter lamming, dvs. minst 0,35 m² areal per lam, hvorav minst 0,18 m² har tett golv, oppfylles med denne løsningen hvis drivgangene brukes til lammegjemme, når en regner et snitt på 2 lam/vinterfôra sau. Ved behov for enda større areal, kan det åpnes for en luftegård på utsiden.

Tildeling av vann blir via drikkenipler/drikkekar i de faste grindene i bingene. Vannpunktet plasseres slik at det blir minst mulig vannspil på liggepallen. Vannrør foreslås å trekkes under liggepallen for å unngå gnaging eller andre skader på rørene.

Kostnaden med ombygging av dette fjøset er beregnet til kr 368 000,- pluss mva. Merknaden med liggepaller i forhold til drenerende golv er liten/ingen i dette fjøset, da det uansett ikke er aktuelt å legge drenerende golv over hele arealet men bare over skrapearealet.

Dette er en rimelig, fleksibel og dyrevelferdsmessig god løsning, med gode valgmuligheter for dyra, god plass og mulighet for å slippe dyra ut i utendørs luftegård.

Tett liggeareal til økologisk sau

11 | 2017

NORSØK FAGINFO

www.norsok.no